

Õ I E N D

Eesti Vabariigi I ja II astme kohtute tööst
1996.aastal
(statistiliste andmete alusel)

1.Kriminaalasjad 1.1. Kuritegevuse dünaamika

Kriminaalasju saabus vabariigi kohtutesse järgmiselt:

	1993.a.	1994.a.	1995.a.	1996.a.
maa- ja linnakohtud	6192	6199	5835	6301

Võrreldes möödunud aastaga suurenes vabariigi kohtutesse saabunud kriminaalajade arv 466 asja võrra e. 8%.

Kohtuotsuse tegemisega lahendati 1996.a. vabariigi kohtutes kokku 5748 kriminaalaja.

Süüdimõistetuid oli 1996.a. jõustunud kohtuotsuste järgi 8510 (1995.a. 8006), seega 504 isikut e. 6,3% rohkem kui 1995.a.

Süüdimõistetute arv kuriteoliikide järgi:

	1995	1996	Kasv (% -des)
1. VARAVASTASED KURITEOD KOKKU	5770	6256	+8,4
a) salajane vargus (KrK § 139)	4506	4897	+8,7
b) avalik vargus (KrK § 140)	610	659	+8
c) röövimine (KrK § 141)	293	277	-5,5
2. KURITEOD AVALIKU KORRA JA ÜHISKONDLIKU JULGEOLEKU VASTU	953	930	-2,4
a) huligaansus	351	339	-3,4
b) mootorsõiduki ärandamine	216	201	-6,9
c) mootorsõiduki ohutu liiklemise või käituseeskirjade rikkumine isiku poolt, kelle juhtimisel on mootorsõiduk	126	81	-35,7
3. ISIKUVASTASED KURITEOD KOKKU	715	618	-13,6
a) raske või üliraske kehavigastuse tahtlik tekitamine (KrK § 107,108)	237	218	-8
b) tahtlik tapmine	194	156	-19,6
c) vägistamine	60	45	-25

Eeltoodud tabelist nähtub, et kasvanud on vaid varavastaste kuritegude toimepanemise eest karistatute arv. Seda eriti salajase varguse +8,7% ja avaliku varguse +8% eest karistatute arv.

Samas aga varavastaste kuritegude gruppi kuuluva röövimiste eest karistatute arv on vähenenud 5,5%. Ülejäänud kuritegude eest karistatute arv on vähenenud, seda protsentuaalselt eriti KrK § 204 järgi - 35,7%.

1.2. Karistuspraktika

Kohtute karistuspraktika jõustunud kohtuotsuste järgi iseloomustab alljärgnev tabel:

Karistuse liigid	1995.a. isikuid	%	1996.a. isikuid	%
1. Vabadusekaotus	1930	24,11	2199	25,8
2. Arest	213	2,66	276	3,3
3. Rahatrahv	2224	27,78	2164	25,4
4. Vabadusekaotuse tingimuslik mittekohaldamine	3545	44,28	3779	44,4
5. Teataval ametikohal töötamise või tegevusala tegevusala tegevusala äravõtmine	-	-	6	0,1
6. Vabastatud karistuse kandmisest	94	1,17	86	1

Erakordset karistusmäära - surmanuhtlust - mõisteti jõustunud kohtuotsuste järgi 1996.a. 4 isikule.

Vabadusekaotusega kuni 1 aasta karistati 501 isikut e. 22,8% kõigist vabadusekaotusega karistatud isikutest,

1 kuni 2-aastase vabadusekaotusega karistati 880 isikut e. 40%,
 üle 2 kuni 3-aastase vabadusekaotusega karistati 298 isikut e. 13,5%,
 üle 3 kuni 5-aastase vabadusekaotusega karistati 217 isikut e. 9,9%,
 üle 5 kuni 8-aastase vabadusekaotusega karistati 226 isikut e. 10,2%
 üle 8 kuni 10-aastase vabadusekaotusega karistati 37 isikut e. 1,7% ja
 üle 10 kuni 15-aastase vabadusekaotusega karistati 40 isikut e. 1,8%.

Vabadusekaotusliku karistuse kohaldamine 1996.a võrreldes 1995.a. on suurenenud 1,7%. Tähtsatu on vabadusekaotusliku karistuse kohaldamise kasv viimastel aastatel, sest 1995.a. suurenes vabadusekaotusliku karistuse kohaldamine võrreldes 1994.a.-ga 1,3%.

Vabadusekaotust mõisteti:

Kohtla-Järve Linnakohtus	48,8%-le kõigist süüdimõistetutest,
Võru Maakohtus	43,6%-le,
Sillamäe Linnakohtus	42,9%-le,
Harju Maakohtus	34,4%-le,
Narva Linnakohtus	33,9%-le,
Pärnu Linnakohtus	31%-le,
Tartu Linnakohtus	30,1%-le,
Jõgeva Maakohtus	26,9%-le
Tallinna Linnakohtus	26,7%-le
Lääne-Viru Maakohtus	25,2%-le

Viljandi Maakohtus	23,7%-le,
Ida-Viru Maakohtus	22,9%-le
Saare Maakohtus	22,7%-le
Põlva Maakohtus	21,1%-le
Pärnu Maakohtus	20,4%-le,
Lääne Maakohtus	16,7%-le,
Järva Maakohtus	15,7%-le
Rapla Maakohtus	14,2%-le
Valga Maakohtus	13,7%-le
Tartu Maakohtus	13,2%-le
Hiiu Maakohtus	12,1%-le

Lisakaristusena teataval ametikohal töötamise või tegevusalal tegutsemise õiguse äravõtmist kohaldati 1996.a. 52 isiku suhtes, kusjuures 15 neist mõisteti süüdi KrK § 141¹ järgi ja 13 isikut KrK § 164 järgi.

Õigeksmõistetuid oli 1996. aastal 243 isikut.

1.3. Süüdimõistetute isikut iseloomustavad andmed

1996. aastal oli 8510 süüdimõistetust naisi 691 e. 8,1% (1995.aastal 577 e. 7,2%). Naiste osakaal süüdimõistetute üldarvus on 1996.a. on 0,9% võrra tõusnud. Varasematel aastatel on ta püsinud 7,2% piirimaal.

Tegevusala järgi jagunesid süüdimõistetud järgmiselt:

1) töölisi	2665	31,3%kõigist süüdimõistetutest,
2) teenistujaid	439	5,2%,
3) õpilasi	1005	11,8%,
4) pensionäre	155	1,8%,
5) töötuid	3937	46,3%,
6) kinnipeetavaid	309	3,6%

1996.a oli kõikidest süüdimõistetutest varem kohtulikult karistatud 2159 e. 25,4 (1995.a. 1928 e. 24,1%). Nendest oli kustumata karistus 538 isikul, kusjuures 330 isikul oli üks ja 208 isikul kaks kustumata karistust.

Vanuse järgi jagunevad süüdimõistetud:

- 1) 13-24-aastaseid 4286 e. 50,4%,
- 2) 25-29-aastaseid 1262 e. 14,8%,
- 3) 30-49-aastaseid 2616 e. 30,7%,
- 4) 50-aastaseid ja vanemaid 346 e. 4,1%.

Joobnud olekus pani kuriteo toime 3610 süüdimõistetut e. 42,4% (1995.a. 3497 e.43,7%).

Grupis panid kuriteo toime 5113 isikut e. 60,1%.

Süüdimõistetutest omas kõrgemat-, üldkesk- ja eriharidust 3549 isikut e. 41,7%, alg- ja põhiharidust 4961 isikut e. 58,3%.

Kodakondsuse järgi jagunesid süüdimõistetud järgmiselt:

eesti 4967 e. 58,4%
vene 243 e. 2,8%,
muu 68 e. 0,8%,
kodakondsuseta 3232 e. 38,0%.

1.4. Alaealiste karistuspraktika

1996.a. tunnistati vabariigi kohtutes süüdi 1551 alaealist, mis moodustab 18,2% kõigist süüdimõistetutest (1995.a. 1400 alaealist e. 17,5%).

Põhiliste kuriteo liikide järgi mõisteti süüdi alaealisi kõige rohkem:

- 1) salajase varguse eest - 1093 isikut e. 70,5%,
- 2) avaliku varguse eest - 174 isikut e. 11,2%,
- 3) huligaansuse eest - 68 isikut e. 4,4%,
- 4) röövimise eest - 55 isikut e. 3,5%,
- 5) ärandamise eest - 24 isikut e. 1,6%,
- 6) üliiraske kehavigastuse tahtliku tekitamise eest - 10 isikut e. 0,6%.
- 7) vägistamise eest - 10 isikut e. 0,6%,
- 8) tahtliku tapmise eest raskendavil asjaoludel - 9 isikut e. 0,6%,
- 9) tahtliku tapmise eest - 1 isiku e. 0,1%,
- 10) muud kuriteod - 107 isikut e. 6,9%.

Alkohoolses- või narkojoobes pani kuriteo toime 430 e. 27,7% kõigist süüdimõistetud alaealistest (1995.a. 342 e. 24,4%).

Grupis pani kuriteo toime 1270 alaealist e. 81,9% (1995.a. 1150 e. 82,1%), sh. grupis koos täisealistega 580 e. 37,4% (1995.a. e. 491 e. 35,1%).

Süüdimõistetud alaealistest oli tütarlapsi 110 e. 7,1% (1995.a. 104 e.7,4%).

Kuriteo toimepanemise ajal ei õppinud ega töötanud 524 e. 33,8% kõigist süüdimõistetud alaealistest (1995.a. 430 e. 30,7%).

Kodakondsuse järgi jagunesid alaealised järgnevalt:

eesti 840 e. 54,2%,
vene 24 e. 1,5%,
muu 5 e. 0,3%,
kodakondsuseta 682 e. 44%.

Alaealisi süüdimõistetuid, kes enne viimase kuriteo toimepanemist olid toime pannud kuriteo, kuid nad olid vabastatud kriminaalvastutusest, oli 21 e. 1,4% (1995.a. 15 e. 1,1%) ja alaealisi, kes oli süüdi mõistetud - 280 e. 18,1% (1995.a. 187 e. 13,4%).

Kohtute karistuspraktikat alaealiste suhtes jõustunud kohtuotsuste järgi iseloomustab alljärgnev tabel:

Karistuse liik	1995.a.	%	1996.a.	%
----------------	---------	---	---------	---

	isikuid		isikuid	
1) vabadusekaotuse tingimuslik mittekohaldamine	998	71,2	1047	67,5
2) vabadusekaotus	194	13,9	281	18,1
3) rahatrahv	154	11	172	11,1
4) karistusest vabastatud	39	2,8	31	2
5) arest	15	1,1	20	1,3

1.5. Tähtaegadest kinnipidamine kriminaalasjade arutamisel

1996.a. oli kohtuotsusega lahendatud 5748-st kriminaalasjast 1449 e. 25,2% kohtute menetluses kuni 1 kuu. 3 kuu jooksul arutati 1866 kriminaalasja e. 32,5% ja 6 kuu jooksul 1102 asja e. 19,2%. Üle selle aja oli kohtute menetluses 1331 kriminaalasja e. 23,1%.

Tähtaegadest kinnipidamist otsusega lahendatud kriminaalasjades iseloomustab järgmine tabel:

Kohus	Otsusega lahendatud kriminaalasju	neist 1 kuu (KrMK-s ettenähtud tähtaja) jooksul (arvuliselt, sulgudes protsentuaalselt)	neist 3 kuu jooksul	neist 6 kuu jooksul	üle 6 kuu	Keskmine otsuseni jõudmise aeg (kuudes ja päevades)
1. Pärnu MK	176	138(78,4)	23	15	-	1 k 6 p
2. Saare MK	93	51(54,8)	36	6	-	1 k 14 p
3. Lääne MK	121	53(43,8)	51	14	3	1 k 27 p
4. Põlva MK	182	75(41,2)	88	13	6	1 k 27 p
5. Pärnu LK	201	63(31,3)	102	24	12	2 k 9 p
6. Rapla MK	194	17(8,8)	139	37	1	2 k 12 p
7. Ida-Viru MK	265	86(32,5)	124	30	25	2 k 16 p
8. Lääne-Viru MK	414	158(38,2)	188	68	-	2 k 19 p
9. Tallinna LK	1431	584(40,8)	479	169	199	2 k 22 p
10. Hiiu MK	22	3(13,6)	9	7	3	3 k 17 p
11. Narva LK	304	71(23,4)	102	74	57	3 k 19 p
12. Harju MK	388	39(10,1)	164	137	48	3 k 19 p
13. Jõgeva MK	182	14(7,7)	52	61	55	4 k 26 p
14. Sillamäe LK	56	2(3,6)	18	18	18	5 k
15. Valga MK	337	50(14,8)	72	89	126	5 k 3 p
16. Tartu MK	200	15(7,5)	58	46	81	5 k 10 p
17. Viljandi MK	189	4(2,1)	57	51	77	5 k 15 p
18. Võru MK	86	3(3,5)	23	17	43	5 k 29 p
19. Kohtla-Järve LK	270	4(1,5)	23	135	108	6 k 1 p
20. Järva MK	326	13(4,0)	37	40	236	7 k 10 p
21. Tartu LK	311	6(1,9)	21	51	233	7 k 19 p
KOKKU	5748	1449(25,2)	1866	1102	1331	3 k 23 p

1.6. Lahendamata kriminaalasjade jääk

Arutamata kriminaalasjade jääk oli 1996.a. aruandeperioodi lõpuks 3105 mis suurenes 1995.a. võrreldes 92 asja e. 3,1% võrra.

Lahendamata asjade jääk vähenes võrreldes 1995.a. järgmistes kohtutes:

Rapla Maakohtus 59 kriminaalasja e. 60,2%,
 Järva Maakohtus 143 kriminaalasja e. 59,3%,
 Põlva Maakohtus 17 kriminaalasja e. 47,2%,

Valga Maakohtus	113 kriminaalasja e. 31,1%,
Pärnu Linnakohtus	11 kriminaalasja e. 25,6%,
Lääne Maakohtus	9 kriminaalasja e. 23,1%,
Ida-Viru Maakohtus	10 kriminaalasja e. 11,4%,
Pärnu Maakohtus	3 kriminaalasja e. 11,1%,
Narva Linnakohtus	13 kriminaalasja e. 10,2%,
Tartu Maakohtus	6 kriminaalasja e. 3,1%.

Lahendamata asjade jääk suurenes võrreldes 1995.a. järgmistes kohtutes:

Tallinna Linnakohtus	19 kriminaalasja e. 5%,
Kohtla-Järve Linnakohtus	22 kriminaalasja e. 9,3%,
Tartu Linnakohtus	47 kriminaalasja e.10%,
Jõgeva Maakohtus	43 kriminaalasja e. 32,3%,
Viljandi Maakohtus	50 kriminaalasja e. 33,3%,
Harju Maakohtus	54 kriminaalasja e. 37,5%,
Sillamäe Linnakohtus	7 kriminaalasja e. 38,9%,
Hiiu Maakohtus	4 kriminaalasja e. 44,4%,
Saare Maakohtus	11 kriminaalasja e. 52,4%,
Lääne-Viru Maakohtus	67 kriminaalasja e. 71,3%,
Võru Maakohtus	138 kriminaalasja e. 120%.

Arvuliselt ja menetlustähtaegade järgimise poolest lõppes maa-ja linnakohtutes 1996. aastal järgmiselt:

Kohus	Lahendamata asjade jääk	neist menetluses üle 1 kuu (arvuliselt ja protsentuaalselt)
Hiiu Maakohus	13	6 (46,2%)
Põlva Maakohus	19	5(26,3%)
Pärnu Maakohus	24	5(20.8%)
Sillamäe Linnakohus	25	16(64%)
Lääne Maakohus	30	13(43,3%)
Saare Maakohus	32	13(40,6%)
Pärnu Linnakohus	32	15(46,9%)
Rapla Maakohus	39	34(87,2%)
Ida-Viru Maakohus	78	17(21,8%)
Järva Maakohus	98	84(85,7%)
Narva Linnakohus	114	75(65,8%)
Lääne-Viru Maakohus	161	120(74,5%)
Jõgeva Maakohus	176	139(79%)
Tartu Maakohus	185	131(70,8%)
Harju Maakohus	198	134(67,7%)
Viljandi Maakohus	200	165(82,5%)
Valga Maakohus	250	233(93,2%)
Kohtla-Järve Linnakohus	259	203(78,4%)
Võru Maakohus	259	253(97,7%)
Tallinna Linnakohus	398	184(46,2%)
Tartu Linnakohus	515	430(83,5%)
K O K K U:	3105	2275(73,3%)

1.7. Apellatsioonipraktika kriminaalasjades

Ringkonnakohtutele esitati 1996.aasta jooksul kokku 1698 apellatsioon- ja erikaebust, mis on 476 kaebust e. 39% rohkem kui 1995.a. Nendest Tallinna Ringkonnakohtule esitati 943 (1995.a. - 647), Tartu Ringkonnakohtule - 371 (1995.a. - 307) ja Viru Ringkonnakohtule - 384 (1995.a. - 268).

Ringkonnakohtute kriminaalasjade kohtukollegiumid vaatasid apellatsiooni korras läbi kriminaalasju 1619 isiku suhtes, mis on 272 isiku e. 20,2% võrra rohkem kui 1995.a.

Nendest kohtuotsus: 1) jäeti muutmata - 857 isiku e. 52,9% suhtes,

2) otsus tühistati osaliselt - 568 isiku e. 35,1%,

3) otsus tühistati täielikult - 123 isiku e. 7,6%,

4) apellatsioonimenetlus lõpetati - 71 isiku e. 4,4%.

Tühistatud kohtuotsustest tegid ringkonnakohtud uue otsuse 618 isiku suhtes e. 89,4% osas ja tagastasid uueks arutamiseks 73 isiku suhtes e. 10,6%.

Erikaebusi ja -proteste vaadati läbi 503 (1995.a. - 217) kriminaalasjas 561 (1995.a.-245) isiku osas.

Määrus jäeti muutmata 370 kriminaalasjas e. 73,6%. Osaliselt tühistati 14 kriminaalasjas e. 2,8% ja täielikult 96 määrust e. 19,1%.

Apellatsioonimenetlus lõpetati 21 e. 4,2% kriminaalasjades ja kohtusse tagastati läbi vaatamata 2 kriminaalasja e. 0,4%.

Kõige rohkem vaadati ringkonnakohtutes läbi apellatsioonkaebusi ja -proteste varavastaste kuritegude osas - 875 isiku kohta e. 54% kaebuse esitanud isikute üldarvust. Teisel kohal on isikuvastaste kuritegude toimepanemise eest läbi vaadatud isikute arv - 290 e. 17,9% kõigist läbivaadatud isikutest.

Tallinna Ringkonnakohus

vaatas apellatsioonkaebuse või -protesti alusel läbi kohtulahendeid 854 isiku suhtes (202 isikut e. 31% rohkem kui 1995.a),

jättis muutmata 478 isiku suhtes tehtud kohtuotsuse e. 56% (1995.a. 53,1%),

tühistas otsuse osaliselt 268 isiku suhtes e. 31,4% (1995.a. 32,1%),

tühistas otsuse täielikult 68 isiku suhtes e. 8% (1995.a. 11,5%),

sh tegi uue otsuse 295 isiku suhtes e. 87,8% (1995.a. 86,6%),

tagastas uueks arutamiseks 41 isiku suhtes e. 12,2% (1995.a. 12,7%),

apellatsioonimenetlus lõpetati 40 isiku osas e. 4,7% (1995.a. 3,4%).

Erikaebuste ja -protestide alusel vaatas Tallinna Ringkonnakohus läbi 296 kriminaalasja 338 isiku osas (1995.a. oli vastavad numbrid 133 ja 141).

Jättis muutmata 221 kohtulahendit e. 74,7% (1995.a. 83 e. 62,4%),

tühistas osaliselt 10 kohtulahendit e. 3,4% (1995.a. 2 e. 1,5%),

tühistas täielikult 54 kohtulahendit e. 18,2% (1995.a. 41 e. 30,8%).

neist tegi uue määruse 37 asjas e. 57,8% (1995.a. 27 e. 62,8%),

tagastas uueks arutamiseks 27 asjas e. 42,2% (1995.a. 15 e. 34,9%),

apellatsioonimenetlus lõpetati 11 asjas e. 3,7% (1995.a. 7 e. 5,3%).

Tartu Ringkonnakohus

vaatas apellatsioonkaebuse või -protesti alusel läbi kohtulahendeid 341 isiku suhtes (16 isiku e. 4,5% vähem kui 1995.a.)

jättis muutmata 195 isiku suhtes tehtud kohtuotsuse e. 57,2% (1995.a. 54,9%),

tühistas otsuse osaliselt 101 isiku suhtes e. 29,6% (1995.a. 28,9%),
tühistas otsuse täielikult 27 isiku suhtes e. 7,9% (1995.a. 12,3%),
sh tegi uue otsuse 109 isiku suhtes e. 85,2% (1995.a. 83%),
tagastas uueks arutamiseks 19 isiku suhtes e. 14,8% (1995.a. 14,3%),
apellatsioonimenetlus lõpetati 18 isiku osas e. 5,3% (1995.a. 3,9%).

Erikaebuste ja -protestide alusel vaatas Tartu Ringkonnakohus läbi 114 kriminaalasja 122 isiku osas (1995.a. oli vastavad numbrid 51 ja 57).

Jättis muutmata 88 kohtulahendit e. 77,2% (1995.a. 30 e. 58,8%),
tühistas osaliselt 3 kohtulahendit e. 2,6% (1995.a. 6 e. 11,8%),
tühistas täielikult 16 kohtulahendit e. 14% (1995.a. 12 e. 23,5%),
neist tegi uue määruse 13 asjas e. 68,4% (1995.a. 15 e. 83,3%),
tagastas uueks arutamiseks 6 asjas e. 31,6% (1995.a. 3 e. 16,7%),
apellatsioonimenetlus lõpetati 7 asjas e. 6,2% (1995.a. 3 e. 5,9%).

Viru Ringkonnakohus

vaatas apellatsioonkaebuse või -protesti alusel läbi kohtulahendeid 424 isiku suhtes (86 isiku e. 25,4% rohkem kui 1995.a.)

jättis muutmata 184 isiku suhtes tehtud kohtuotsuse e. 43,4% (1995.a. 57,7%),
tühistas otsuse osaliselt 199 isiku suhtes e. 46,9% (1995.a. 30,2%),
tühistas otsuse täielikult 28 isiku suhtes e. 6,6% (1995.a. 8,6%),
sh tegi uue otsuse 214 isiku suhtes e. 94,3% (1995.a. 86,3%),
tagastas uueks arutamiseks 13 isiku suhtes e. 5,7% (1995.a. 13,7%),
apellatsioonimenetlus lõpetati 13 isiku osas e. 3,1% (1995.a. 3,5%).

Erikaebuste ja -protestide alusel vaatas Viru Ringkonnakohus läbi 93 kriminaalasja 101 isiku osas (1995.a. oli vastavad numbrid 33 ja 47).

Jättis muutmata 61 kohtulahendit e. 65,6% (1995.a. 16 e. 48,5%),
tühistas osaliselt 1 kohtulahendit e. 1,1% (1995.a. 3 e. 9,1%),
tühistas täielikult 26 kohtulahendit e. 27,9% (1995.a. 11 e. 33,3%),
neist tegi uue määruse 20 asjas e. 74,1% (1995.a. 10 e. 71,4%),
tagastas uueks arutamiseks 7 asjas e. 25,9% (1995.a. 4 e. 28,6%),
jättis 2 erikaebust e. 2,2% läbi vaatamata,
apellatsioonimenetlus lõpetati 3 asjas e. 3,2% (1995.a. 3 e. 9,1%).

2. Haldusasjad

Esimese astme kohtutesse saabus 1996.a. jooksul kokku 1542 haldusasja. Enim kaebusi ja proteste esitati kohaliku omavalitsuse organi ja selle ametiisiku õigusakti või -toimingu peale- 746 e. 48,4 % kõigist saabunud asjadest.

Politseiameti ja -ametniku peale esitati 312 kaebust, mis moodustab 20,2 % saabunud asjadest.

Riigi keskorgani ja selle ametniku, Vabariigi Valitsuse, ministeeriumi, riigiameti ja inspeksiooni ning selle kohapealse struktuuriüksuse peale esitati 295 protesti või kaebust e. 19,1 % saabunud asjadest.

1996.a. jooksul esitati notari tegevuse peale 21 kaebust, millest 2 jäi aruandeperioodi lõpuks jääki.

Perekonnaseisuameti ja -ametiisiku peale esitati 3 kaebust või protesti, mis kõik ka otsusega lahendati.

Haldusasja liikide järgi vaadati enim läbi omandireformiasju - 646, millest 520 moodustavad õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise ning 114 erastamise asjad. Avaliku teenistuse asju vaadati läbi 68.

Otsusega lahendati 878 haldusasja e. 56,9 % menetluses olnud haldusasjadest, 521 juhul tunnistati õigusakt või toiming täielikult või osaliselt seadusevastaseks ja 357 protesti või kaebust jäeti rahuldamata.

Halduskohtunikud lõpetasid 247 asja, millest 26 juhul kuulus asi tsiviilkohtu menetlusse. Teistele kohtutele saadeti 24 asja.

Lõpetamata haldusasjade jääk aruandeperioodi lõpuks oli 383, neist 48 juhul on menetlus peatatud.

240 juhul e. 62,6 % lõpetamata asjade jäägist moodustavad kaebused KOV organi ja selle ametiisiku õigusakti või toimingu peale.

Kõige rohkem kaebusi ja proteste saabus:

- 1) Tallinna Halduskohtusse - 756 ;
- 2) Pärnu Linnakohtusse - 122 ;
- 3) Tartu Halduskohtusse - 101;
- 4) Harju Maakohtusse - 87.

Kõige vähem esitati kaebusi ja proteste:

- 1) Sillamäe Linnakohtusse - 7;
- 2) Hiiu Maakohtusse - 12 ;
- 3) Järva Maakohtusse - 16;
- 4) Kohtla- Järve Linnakohtusse - 18.

Lahendamata asjade jääk aruandeperioodi lõpuks oli kõige suurem:

- 1) Tallinna Halduskohtus - 183 asja;
- 2) Tartu Halduskohus - 33 asja;
- 3) Pärnu Linnakohtus - 21 asja;
- 4) Harju Maakohtus - 18 asja

Ja kõige väiksem:

- 1) Sillamäe Linnakohtus - 0 asja;
- 2) Põlva Maakohtus - 3 asja;
- 3) Narva Linnakohtus - 3 asja;
- 4) Rapla Maakohtus - 5 asja.

2.1. Kohtute töö kvaliteet haldusasjade lahendamisel

Apellatsiooni korras esitati 1996.a. jooksul ringkonnakohtutele 495 kaebust või protesti haldusasjade kohta, s.o. 44% esimeses astmes läbi vaadatud haldusasjadest. Aruandeperioodil vaadati apellatsioonikohtutes läbi 484 asja ning 1996.a. lõpuks oli jäägis 95 asja.

Läbivaadatud 484 haldusasjast jäeti muutmata 172 asja e. 35,5 %, 119 juhul e. 24,6 % otsustest või määrustest tühistati täielikult ja 10 lahendit e. 2,1 % tühistati osaliselt, muudeti 8 lahendit e. 1,6% . 17 apellatsioonikaebust jäeti läbi vaatamata ja 9 juhul apellatsioonimenetlus lõpetati.

Kõige rohkem vaadati läbi KOV asutuse või selle ametiisiku õigusakti või tegevuse peale esitatud proteste või kaebusi - 199, millest 114 e. 57,3 % jäeti muutmata.

3. Haldusõiguserikkumise asjad

1996.a. jooksul vaatasid vabariigi halduskohtunikud läbi 8446 haldusõiguserikkumise asja, mis on 693 asja vähem kui 1995.aastal. Aruandeperioodi lõpul oli lahendamata asjade jääk 60 asja..

Enim esinenud füüsilise isiku haldusõiguserikkumiste materjale (asja liikide järgi) vaadati läbi vabariigi halduskohtunike poolt järgmiselt:

	1996.a.	1995.a.
1) alkohoolsete jookide pruukimine avalikus kohas või avalikku kohta joobnud olekus ilmumine -	1396	andmed puuduvad;
2) avalikku korda ja ühiskondlikku julgeolekut ründavaid haldusõigusrikkumisi -	1277	3270;
3) pisihuligaansusi -	1313	1942;
4) politseiametniku või ühiskondliku politseitöötaja seadusliku korralduse tahtlikke eiramisi -	810	1168;
5) ebaseaduslikku ettevõtlust -	756	andmed puuduvad;
6) pisivargusi	661	andmed puuduvad;
7) välismaalaste seaduse rikkumisi -	458	518.

Isikute suhtes, kes panid toime haldusõiguserikkumisi, rakendati järgmisi karistusi:

- 1) haldusaresti - 4336 isiku suhtes e. 51,3 %;
 - 2) rahatrahvi - 3313 isiku suhtes e. 39,2 %;
 - 3) hoiatust - 271 isiku suhtes e. 3,2 %;
 - 4) eriõiguste äravõtmist - 48 isiku suhtes e. 0,57% läbivaadatud materjalide üldarvust.
- Erikonfiskeerimisi rakendati 590 korral ning asja menetlus lõpetati 465 isiku osas. Rahatrahvi mõisteti välja 2 601982.- krooni ning nõuti sisse 1 133745.- krooni.

Haldusõiguserikkumise materjale vaadati läbi kõige rohkem:

- 1) Tartu Halduskohtus - 1993;
- 2) Narva Linnakohtus - 1202;
- 3) Tallinna Halduskohtus - 740;
- 4) Valga Maakohtus - 738.

Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjadest vaadati läbi:

- 1) tarbijakaitseaduse alusel - 59 materjali;
- 2) muu seaduse (metsaseadus, jäätmeseadus, kalapüügiseadus) alusel - 26 materjali.

Haldusõiguserikkumise asjas ametiisiku tehtud otsuse peale kohtusse esitatud kaebused:

1. Füüsilise isiku õiguserikkumise asjades saabus enim kaebusi politseiametniku otsuse peale - 462, millest 112 kaebust jäeti rahuldamata, 150 otsust tühistati ja saadeti uuesti arutamiseks ning 25 juhul muudeti karistusmäära, kergendati karistust.
2. Juriidilise isiku õiguserikkumise asjades vaadati läbi enim kaebusi maksukorralduse seaduse alusel tehtud otsuste peale - 39, millest 13 kaebust jäeti rahuldamata, 17 otsust tühistati ja saadeti uuesti arutamiseks ning 1 juhul kergendati karistust.

3.1. Kohtute töö haldusõiguserikkumiste asjade arutamisel

Apellatsioonikorras esitati ringkonnakohtutesse kokku 163 apellatsioon- või erikaebust.

Füüsilise isiku haldusõiguserikkumiste liikide järgi oli enim kaebusi politseiametniku otsuste peale - 20, millest 5 jäeti muutmata, 12 tühistati täielikult ning 2 kaebust jäeti läbi vaatamata. Ebaseadusliku ettevõtluse kohta tehtud otsuste peale esitati 16 apellatsioon- või erikaebust, millest 3 jäeti muutmata, 7 tühistati täielikult, 1 tühistati osaliselt. 3 kaebust jäeti läbi vaatamata.

Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjades esitati kokku 10 apellatsioon- või erikaebust, millest 6 tühistati täielikult, 2 osaliselt, 1 kaebus jäeti läbi vaatamata ning 1 juhul apellatsioonimenetlus lõpetati.

4. Tsiviilasjad

4.1. Tsiviilasjade saabumine kohtutesse

Vabariigi maa- ja linnakohtutesse saabus 1996. a. 19 529 tsiviilasja, mis on 925 asja e 5,0 % rohkem kui 1995.a.

Enamesinenud asjade saabumist kohtutesse üksikute liikide järgi iseloomustab järgmine tabel:

Asja liik	1995.a.	1996.a.	Kasv (%-des)
Elamispinnalt väljatõstmised	4357	5300	+ 21,6
Perekonnaõiguslikud vaidlused	3861	4328	+ 12,1
sh abielulahutused	2523	2390	- 5,3
Pankrotiavaldused	427	467	+ 9,4
Isiklike õiguste kaitse hagid	64	69	+ 7,8
Erimenetluse asjad	1948	1656	- 15,0
Töövaidlused	1390	1177	- 15,3
sh tööle ennistamine	244	203	- 16,8
töötasunõuded	753	607	- 19,4

Eeltoodud tabelist selgub, et järjekindlalt suureneb elamispinnalt väljatõstmise nõuete arv - 21,6 % ehk 943 asja enam kui 1995.a. Üldse moodustasid 5300 saabunud väljatõstmise asja 27,1 % kõigist saabunud tsiviilasjadest (kõik elamuõiguslikud vaidlused koguni 34,5 %).

Kohtute menetluses olnud 26 443 tsiviilasjast (s.o jääk + saabunud asjad) lahendati kokku 18 393 asja e 69,6 % (1995.a. 72,7 %). Protsentuaalselt reastusid maa- ja linnakohtud selles osas järgmiselt:

1. (1995.a. 4.) Lääne-Viru Maakohus 86,3 % (1995.a. 83,3 %)
2. (7.) Rapla Maakohus 85,3 % (81,1 %)
3. (8.) Lääne Maakohus 83,1 % (78,4 %)
4. (2.) Sillamäe Linnakohus 80,7 % (85,2 %)
5. (1.) Pärnu Linnakohus 79,1 % (87,9 %)
6. (12.) Pärnu Maakohus 78,9 % (74,8 %)
7. (6.) Harju Maakohus 75,4 % (81,3 %)

8. (11.) Ida-Viru Maakohus	75,3 % (76,8 %)
9. (17.) Järva Maakohus	73,6 % (66,4 %)
10. (5.) Põlva Maakohus	72,9 % (81,6 %)
11. (10.) Narva Linnakohus	72,8 % (77,7 %)
12. (14.) Hiiu Maakohus	71,9 % (68,7 %)
13. (13.) Tallinna Linnakohus	71,6 % (73,0 %)
14. (18.) Valga Maakohus	67,6 % (64,5 %)
15. (16.) Viljandi Maakohus	64,9 % (67,4 %)
16. (20.) Saare Maakohus	59,5 % (58,1 %)
17. (8.) Kohtla-Järve Linnakohus	57,7 % (78,4 %)
18. (3.) Jõgeva Maakohus	55,5 % (84,3 %)
19. (19.) Võru Maakohus	51,3 % (62,2 %)
20. (15.) Tartu Maakohus	50,1 % (68,6 %)
21. (21.) Tartu Linnakohus	49,5 % (53,4 %)

Aruandeperioodil vabariigi esimese astme kohtutes lahendatud tsiviilasjadest lahendati otsuse tegemisega 12 007 asja e 65,3 % (eelmisel aastal 64,9 %), menetlus lõpetati 5010 asjas (1995.a. 4505 asjas), tsiviilhagid (ja pankrotiavaldused) jäeti läbi vaatamata 1192 juhul (1995.a. oli vastav number 1653) ning teisele kohtule saadeti 133 tsiviilasja (1995.a. 108). Märkimata jäid veel 928 tsiviilasja, mille vastuvõtmisest keelduti TsKS §-i 78 alusel ning 51 pankrotiavaldust, mis jäeti rahuldamata.

Tähtaegadest kinnipidamist otsusega lahendatud tsiviilasjades (v.a pankrotiasjad) iseloomustab järgmine tabel:

Kohus	Otsusega lahendatud tsiviilasjad	neist 3 kuu (TsKS-s ettenähtud tähtaja) jooksul (arvuliselt, sulgudes protsentuaalselt)	neist 6 kuu jooksul	neist 1a. jooksul	neist 1,5 a. jooksul	Keskmine otsuseni jõudmise aeg (kuudes ja päevades)
1. Lääne-Viru MK	473	387 (81,8 %)	64	15	7	2 k 23 p
2. Põlva MK	182	143 (78,6 %)	33	4	2	2 k 23 p
3. Sillamäe LK	263	196 (74,5 %)	56	10	1	2 k 26 p
4. Ida-Viru MK	469	316 (67,4 %)	142	11	-	2 k 28 p
5. Pärnu LK	543	412 (75,9 %)	93	36	2	2 k 29 p
6. Lääne MK	258	192 (74,4 %)	48	16	2	3 k
7. Rapla MK	379	262 (69,1 %)	96	17	3	3 k 3 p
8. Harju MK	1003	628 (62,6 %)	267	102	6	3 k 14 p
9. Pärnu MK	325	259 (79,7 %)	28	22	9	3 k 16 p
10. Narva LK	969	709 (73,2 %)	135	88	22	3 k 19 p
11. Viljandi MK	368	205 (55,7 %)	84	65	9	4 k 13 p
12. Jõgeva MK	220	112 (50,9 %)	73	25	5	4 k 13 p
13. Kohtla-Järve LK	542	226 (41,7 %)	208	92	16	4 k 16 p
14. Valga MK	390	158 (40,5 %)	161	54	17	4 k 17 p
15. Võru MK	161	86 (53,4 %)	44	20	4	4 k 25 p
16. Tallinna LK	3867	1902 (49,2 %)	1079	639	157	4 k 27 p
17. Järva MK	310	132 (42,6 %)	103	52	11	5 k 10 p
18. Tartu MK	175	81 (46,3 %)	50	24	14	5 k 14 p
19. Hiiu MK	47	23 (48,9 %)	12	6	2	5 k 29 p
20. Saare MK	245	69 (28,2 %)	83	69	14	6 k 14 p
21. Tartu LK	602	136 (22,6 %)	184	199	57	7 k 8 p
K O K K U:	11 791	6634 (56,3%)	3043	1566	360	4 kuud 10 päeva

Lahendamata asjade jääk suurenes kahjuks ka 1996. aastal, seekord 208 asja (6914-lt 7122-le) e 3 % võrra. Jääki suutsid vähendada järgmised kohtud:

Valga Maakohus	134 asja e 33,6 % võrra
Põlva Maakohus	15 asja e 31,3 % võrra
Rapla Maakohus	36 asja e 30,0 % võrra
Hiiu Maakohus	9 asja e 22,0 % võrra
Lääne-Viru Maakohus	32 asja e 20,1 % võrra

Järva Maakohus	17 asja e 8,7 % võrra
Tallinna Linnakohus	224 asja e 8,1 % võrra
Pärnu Maakohus	5 asja e 4,5 % võrra
Võru Maakohus	4 asja e 2,4 % võrra
Lääne Maakohus	1 asja e 1,3 % võrra.

Jääk suurenes:

Viljandi Maakohtus	20 asja e 8,2 % võrra
Saare Maakohtus	29 asja e 9,1 % võrra
Tartu Linnakohtus	79 asja e 9,9 % võrra
Ida-Viru Maakohtus	23 asja e 13,5 % võrra
Narva Linnakohtus	56 asja e 15,9 % võrra
Tartu Maakohtus	38 asja e 29,9 % võrra
Pärnu Linnakohtus	49 asja e 42,6 % võrra
Sillamäe Linnakohtus	26 asja e 45,6 % võrra
Kohtla-Järve Linnakohtus	163 asja e 50,8 % võrra
Harju Maakohtus	143 asja e 57,7 % võrra
Jõgeva Maakohtus	59 asja e 63,4 % võrra.

Arvuliselt ja menetlustähtaegade järgimise poolest lõppes maa- ja linnakohtutes 1996. aasta järgmiselt:

Kohus	Lahendamata asjade jääk	neist menetluses üle 3 kuu (arvuliselt ja protsentuaalselt)
Hiiu Maakohus	32	18 (56,3 %)
Põlva Maakohus	33	3 (9,1 %)
Lääne Maakohus	79	21 (26,6 %)
Sillamäe Linnakohus	83	38 (45,8 %)
Rapla Maakohus	84	21 (25,0 %)
Pärnu Maakohus	106	55 (51,9 %)
Lääne-Viru Maakohus	127	40 (31,5 %)
Jõgeva Maakohus	152	81 (53,3 %)
Pärnu Linnakohus	164	44 (26,8 %)
Võru Maakohus	164	115 (70,1 %)
Tartu Maakohus	165	60 (36,4 %)
Järva Maakohus	178	62 (34,8 %)
Ida-Viru Maakohus	194	46 (23,7 %)
Viljandi Maakohus	264	181 (68,6 %)
Valga Maakohus	265	149 (56,2 %)
Saare Maakohus	346	183 (52,9 %)
Harju Maakohus	391	165 (42,2 %)
Narva Linnakohus	408	109 (26,7 %)
Kohtla-Järve Linnakohus	484	186 (38,4 %)
Tartu Linnakohus	878	685 (78,1 %)
Tallinna Linnakohus	2525	1154 (45,7 %)
K O K K U:	7122	3416 (48,0 %)

4.2. Apellatsioonipraktika tsiviilasjades

Ringkonnakohtutele esitati 1996. aasta jooksul kokku 1721 apellatsioon- ja erikaebust (1995. aastal oli sama arv 1420), neist Tallinna Ringkonnakohtule 1069 (835), Tartu Ringkonnakohtule 325 (340) ning Viru Ringkonnakohtule 327 (245).

Ringkonnakohtute tsiviilasjade kohtukolleegiumid vaatasid apellatsiooni korras läbi 1645 tsiviilasja, mis on 365 asja e 28,5 % rohkem kui 1995. aastal. Nendest: 766 asjas e 46,6 % (1995.a. 48,2 %) jäeti kohtulahend muutmata, 86 asjas e 5,2 % (5,9 %) kohtulahendit muudeti, 504 asjas e 30,6 % (34,5 %) tühistati kohtulahend täielikult, 156 asjas e 9,5 % (3,4 %) tühistati kohtulahend osaliselt, (sh 396 asjas e 60,0 % (49,3 %) tehti uus otsus või määrus, 208 asja e 31,5 % (43,5 %) tagastati uueks arutamiseks, 49 asjas e 7,4 % (6,4 %) menetlus lõpetati, 7 asjas e 1,1 % (0,8 %) jäeti avaldus läbi vaatamata) 93 apellatsioonkaebust e 5,6 % (6,0 %) jäeti läbi vaatamata, 40 asjas e 2,4 % (2,0 %) apellatsioonimenetlus lõpetati.

Üksikute ringkonnakohtute löikes oli olukord aga selline:

Tallinna Ringkonnakohus:

vaatas sisuliselt läbi 953 kohtulahendit (155 asja e 19,4 % rohkem kui 1995.a.), neist: jättis muutmata 509 kohtuotsust ja -määrust e 53,4 % (1995.a. 55,1 %), muutis 56 kohtuotsust ja -määrust e 5,9 % (6,4 %), tühistas täielikult 248 kohtuotsust ja määrust e 26,0 % (31,3 %), tühistas osaliselt 78 kohtuotsust ja -määrust e 8,2 % (0,4 %), (sh tegi uue otsuse 219 asjas e 67,2 % (59,3 %), tagastas uueks arutamiseks 79 asja e 24,2 % (34,8 %), lõpetas 26 asja e 8,0 % (5,5 %), jättis 2 asjas e 0,6 % (0,4 %) avalduse läbi vaatamata) jättis 43 apellatsioonkaebust e 4,5 % (4,8 %) läbi vaatamata, lõpetas apellatsioonimenetluse 19 asjas e 1,9 % (2,0 %).

Tartu Ringkonnakohus:

vaatas sisuliselt läbi 350 kohtulahendit (55 asja e 18,6 % rohkem kui 1995.a.), neist: jättis muutmata 142 kohtuotsust ja -määrust e 40,6 % (1995.a. 42,0 %), muutis 19 kohtuotsust ja -määrust e 5,4 % (8,1 %), tühistas täielikult 119 kohtuotsust ja -määrust e 34,0 % (35,6 %), tühistas osaliselt 42 kohtuotsust ja -määrust e 12,0 % (9,5 %), (sh tegi uue otsuse 92 asjas e 57,1 % (46,6 %), tagastas uueks arutamiseks 50 asja e 31,1 % (43,6 %), lõpetas 17 asja e 10,6 % (9,8 %), jättis 2 asjas e 1,2 % (-) avalduse läbi vaatamata) jättis 17 apellatsioonkaebust e 4,9 % (3,7 %) läbi vaatamata, lõpetas apellatsioonimenetluse 11 asjas e 3,1 % (1,0 %).

Viru Ringkonnakohus:

vaatas sisuliselt läbi 342 kohtulahendit (155 asja e 82,9 % rohkem kui 1995.a.), neist: jättis muutmata 115 kohtuotsust ja -määrust e 33,6 % (1995.a. 28,3 %), muutis 11 kohtuotsust ja -määrust e 3,2 % (0,5 %), tühistas täielikult 137 kohtuotsust ja -määrust e 40,1 % (46,5 %),

tühistas osaliselt 36 kohtuotsust ja -määrust e 10,5 % (6,4 %),
(sh tegi uue otsuse 85 asjas e 49,1 % (27,3 %),
tagastas uueks arutamiseks 79 asja e 45,7 % (65,7 %),
lõpetas 6 asja e 3,5 % (4,0 %),
jättis 3 asjas e 1,7 % (3,0 %) avalduse läbi vaatamata)
jättis 33 apellatsioonkaebust e 9,6 % (15,0 %) läbi vaatamata,
lõpetas apellatsioonimenetluse 10 asjas e 2,9 % (3,2 %).

Õiendi koostasid:

Külli Saar

Kohtute osakonna kohtustatistika

ja -praktika talituse juhataja

6 20 82 85

Külli Luha

Kohtute osakonna kohtustatistika

ja -praktika talituse spetsialist

6 20 82 87

Toomas Talviste

Kohtute osakonna kohtustatistika

ja -praktika spetsialist

6 20 82 86